

Begyndelsen af og ogsaa i hele sin Gjennemførelse har været fordelagtig for Statskassen. Dette er en Sag, som ikke kan bedømmes alene efter det enkelte Aars Regnskab, der ligger for her. Det er nemlig naturligt, at man ikke, naar man i 1865 er gaaet ind paa en saadan Operation, paa een Gang i 1868—69 kan sige: Nu, da vi komme til den sidste Restbetaling, ville vi ikke holde fast ved den. Den hele Operation maa tages i Betragtning som et samlet Hele og, da den derefter ikke har været ganske ubetydelig, skal jeg her udtale mig lidt nærmere om den. I Finantsaarene 1864—65 til 1869—70, altsaa i 6 Finantsaar, hvort den omtalte Fremgangsmaade i det Hele eller tilbeels har fundet Sted, har Finantsministeren ifølge de Certificater, der ere komne fra Controllen med Jernbaneanlægene, havt at betale et samlet Beløb af 7,491,000 Rb., som han, dersom han i Henhold til Contracten skulde have udrædet Beløbet med Obligationer, altsaa, maatte have betalt med Obligationer til et nominelt Beløb af 4 pCt mere. Han har imidlertid istedetfor betalt contant 6,545,000 Rb. og har han saaledes erholdt et Afslag imod det nominelle Beløb af 945,000 Rb. Seer man hen til, at han jo selvfølgelig, for at kunne tilvejebringe dette contante Beløb, har maattet sælge af de Papirer, som han var i Besiddelse af, saa følger det dog af sig selv, at et saa stort Beløb som det, jeg nys nævner, ikke er kommet til Fordeel for Statskassen. Det vil let sees, at det i en saa stor Huusholdning, som Reservecens Beholdning udgjør, ikke er muligt at sige, at de og de Papirer, der ere blevne solgte, netop ere blevne solgte i det og det Diemed. Man sælger, hvad man kan, og den hele Omsetning foregaaer som en samlet Masse under Hensyn til alle de Udgifter, som man har at gjøre. Naar vi nærmere ville bedømme Operationen, maa vi imidlertid nærmest see hen til, hvorledes Forholdet da stillede sig med Hensyn til de kongelige Obligationer, der ere af samme Art som de, der skulde have været udstedte som Betaling for Jernbanearbejderne. Af dem har man i det samme Tidsrum, de nævnte 6 Finantsaar, solgt for et Beløb, der meget nær-

mer sig til det Beløb, som jeg nys nævner som det samlede Beløb af Certificaterne for præsteret Arbejde. Der er nemlig i de 6 Finantsaar blevet solgt 4 pCt. kongelige Obligationer til et nominelt Beløb af 6,965,000 Rb., altsaa næsten 7 Millioner. De bleve udbragte til 6,082,000 Rb. Dersom vi nu, som sagt, lægge dette Forhold til Grund ved Bedømmelsen af den heromhandlede Operation, saa vil det sees, at Finantsministeren gennemsnitlig i de paagældende Aar har solgt kongelige Obligationer til en Priis af 87 $\frac{1}{2}$, hvormod han ved den Rabat, som Jernbaneselskabet har givet paa Betalingen, har, som jeg saa maa sige, kjøbt tilsvarende Obligationer af det til en Priis af 83, 88. Det vil saaledes sees, at han for hvert hundrede Rigsdaler har indvundet for Statskassen omtrent 3 $\frac{1}{2}$ pCt., hvilket for det hele Beløb løber op til en Sum af omtrent 250,000 Rb. Heraf fremgaaer det tydeligt, forsaavidt blot hensees til det reent finansielle Resultat af den hele Proces, at den af Finantsministeren udførte Operation virkelig har været heldig for Statskassen. Men, mine Herrer, Finantsministeren har derved tillige bevirket et Andet, som efter min Mening har en endnu større Værdi, og det er, at han har bragt de Obligationer, der saaledes bleve udstedte, over paa sine egne Hænder fra Hænderne paa en Sælger, som han ikke kunde vente vilde være istand til at realisere dem under saa gunstige Vilkaar, som han selv vilde kunne gjøre det. En Jernbaneentreprenør, der har et saa stort Foretagende i Gang og som tilmed just ikke sidder i de heldigste Aar, og det har jo den Entreprenør, hvormed der her er Tale, som bekendt, ikke gjort i de senere Aar, bliver ofte nødt til at realisere, som han kan det bedst, og det er derfor vanskeligt for ham at træffe saadanne Overeenskomster med dem, der derved ere Commisfionærer paa hans Vegne, at han ikke kommer til at overfylde Markedet eller til enkelte Tider at realisere større Poster til lavere Priser end dem, som han ellers vilde og burde erholde derfor. Følgen heraf er nu ikke alene den, at han selv taber — det behøve vi jo ikke at interessere os videre for —, men hele Landet ta-